

DUCHY TEATRU

Ogólnopolskie sympozjum teatralne

organizowane w ramach obchodów 250-lecia teatru publicznego w Polsce

Teatr Łażnia Nowa

Katedra Performatyki UJ (współorganizator)

Kraków

1-2 czerwca 2015

250-lecie teatru publicznego w Polsce to święto organizmu skomplikowanego, który ewoluował przez dziesiątki lat w zmiennych kontekstach historycznych i społeczno-kulturowych. W święcie tym wezmą udział znakomite postacie polskiego teatru: reżyserzy, aktorzy, dramaturdzy, scenografowie, kompozytorzy muzyki teatralnej. A przecież to ledwie część organizmu teatralnego - dusza polskiej sceny, której żywotnych ruchów nie moglibyśmy śledzić, gdyby była pozbawiona materialnego ciała - całego sztabu pracowników oddanych służbie teatralnej: montażystów, akustyków, elektryków, rzemieślników pracowni, inspicjentów, suflerów, jak również w obecnym czasie - specjalistów od marketingu, czy ludzi odpowiedzialnych za administrowanie teatrem. Bez ich pracy na polskiej scenie nie zakwitłaby żadna światła idea, teatr nie mógłby ani uczyć, ani bawić, ani karcić, ani koić, ani wyobcowywać, ani wzruszać. Czuł to S. Wyspiański, kiedy w "Wyzwoleniu" polecił Konradowi najpierw pozyskać przychylność osób odpowiedzialnych za przygotowanie sceny wieczornego spektaklu - owych budowniczych i zarazem burzycieli materialnego świata sceny, zdolnych przekuć ulotną myśl Konrada w czyn. Bez ich wsparcia jedna z najciekawszych w historii polskiego teatru prób przekształcenia polskiej tożsamości zbiorowej, ufundowanej głównie na narracji mesjanistyczno-ofiarniczej w ogóle nie zostałaby podjęta.

Arcydramat Wyspiańskiego jest ważnym świadectwem uczestnictwa zespołu rzemieślników teatralnych w procesie tworzenia konkretnego dzieła i zarazem historii polskiego teatru. Świadectwo to cenne również o tyle, że Wyspiański porusza w nim kwestię etosu pracy ludzi rzemiosła. Podnosi ją do rangi "teatralnej służby", a jej specyfikę stawia jako wzór godny naśladowania w teatrze (trop, którym dalej podążał J. Osterwa). Niestety,

podobne świadectwa udziału rzemieślników teatralnych w historii polskiego teatru pozostają niewidoczne dla odbiorców/uczestników kultury. Ludzi rzemiosła teatralnego spycha się na obrzeża historycznych narracji, jakby ich ścisły związek z materialną sferą teatru czynił z nich osoby niegodne miana prawowitych współtwórców sztuki. Czy to nie paradoks, że ci, którym najbliżej do materii teatralnej, posiadają status efemeryczny, są niczym duchy, bowiem ani ich nie widzimy, ani nie słyszymy?

Symposium teatralne „Duchy teatru”, poświęcone rzemiosłu teatralnemu, ma na celu zmianę tego stanu rzeczy. Chcielibyśmy, aby stało się ono okazją do:

- przyjrzenia się początkom rzemiosła teatralnego w Polsce
- podjęcia próby zdefiniowania rzemiosła teatralnego (czym on było i czym jest obecnie)
- wyodrębnienia i nazwania poszczególnych profesji rzemiosła teatralnego oraz określenia ich specyfiki
- refleksji nad przeobrażeniami poszczególnych profesji rzemiosła teatralnego
- namysłu nad przyczynami zanikania niektórych profesji rzemiosła teatralnego
- podjęcia kwestii (braku) kształcenia rzemieślniczego i jego wpływu na jakość rzemiosła teatralnego
- określenia sytuacji ludzi rzemiosła teatralnego w kontekście przemian społeczno-gospodarczych, ustrojowych po roku 1989
- określenia sytuacji rzemieślników teatralnych w kontekście przeobrażeń organizacji pracy artystycznej wewnątrz instytucji teatru oraz zmian, jakie dokonały się w procesie produkcji spektakli teatralnych
- porównania specyfiki pracy ludzi rzemiosła teatralnego i artystów teatru (aktorów, reżyserów, reżyserów światła, twórców muzyki teatralnej, scenografów etc.) w ramach instytucji teatru
- postawienia pytania o etos pracy ludzi rzemiosła teatralnego (czy istnieje, a jeśli tak, to w jakiej obecnie formie, w jakim stosunku pozostaje on do etosu (nawyków, praktyki?) artystów teatru, czy są one zbieżne, czy różne, jak mogą na siebie wzajemnie oddziaływać)
- tropienia śladów rzemiosła teatralnego w rozmaitych tekstach kultury (teksty, teoretyczne/filozoficzne, manifesty, proza, dramat, film, spektakl, malarstwo, sztuki wizualne, fotografia etc.)

- zastanowienia się nad dotychczasowymi sposobami przedstawiania ludzi rzemiosła teatralnego i „podskórnymi” ideologicznymi implikacjami tych przedstawień
- refleksji nad przyczynami wykluczania ludzi rzemiosła teatralnego z kart historii teatru polskiego
- oszacowania potencjału, jaki uwzględnienie (perspektywy) "wykluczonych" może wnieść w nasze rozumienie i postrzeganie sztuki teatru, jego funkcjonowanie jako instytucji oraz kształt relacji teatru z publicznością.

Zgłoszenia udziału w symposium, które odbędzie się w siedzibie Teatru Łaźnia Nowa, prosimy przysyłać do dnia 15 kwietnia 2014 roku na adres adabek@laznianowa.pl. Zgłoszenie winno zawierać imię i nazwisko prelegenta, afiliację, tytuł wystąpienia oraz krótki opis jego treści (maksymalnie 500 znaków.) Czas wystąpienia na symposium nie powinien przekroczyć 20 min.

Teatr Łaźnia Nowa zapewnia prelegentom spoza Krakowa nocleg oraz pokrywa koszty ich podróży. Wybrane teksty wygłoszone podczas symposium (o ostatecznej objętości 20.000 znaków), zostaną opublikowane w albumie dokumentującym wystawę poświęconą ludziom rzemiosła teatralnego, którą organizuje Teatr Łaźnia Nowa z okazji obchodów 250-lecia teatru publicznego w Polsce. Za artykuł opublikowany w albumie przewidziane jest honorarium autorskie w wysokości 600 zł brutto.